

Regionstyrelsen
Regionledningskontoret
Irina Rehn

TJÄNSTEUTLÅTANDE
2020-09-14

RS 2020-0541

Regionstyrelsen

Yttrande över betänkandet Kontroll för ökad tilltro – en ny myndighet för att förebygga, förhindra och upptäcka felaktiga utbetalningar från välfärdssystemen (SOU 2020:35)

Ärendebeskrivning

Finansdepartementet har genom remiss bjudit in Region Stockholm att yttra sig över betänkandet Kontroll för ökad tilltro – en ny myndighet för att förebygga, förhindra och upptäcka felaktiga utbetalningar från välfärdssystemen (SOU 2020:35).

Beslutsunderlag

Regiondirektörens tjänsteutlåtande

Sammanfattning av betänkandet Kontroll för ökad tilltro – en ny myndighet för att förebygga, förhindra och upptäcka felaktiga utbetalningar från välfärdssystemen (SOU 2020:35)

Förslag till beslut

Regionrådsberedningen föreslår att regionstyrelsen beslutar följande.

1. Regiondirektörens tjänsteutlåtande utgör Region Stockholms yttrande till Finansdepartementet över betänkandet Kontroll för ökad tilltro – en ny myndighet för att förebygga, förhindra och upptäcka felaktiga utbetalningar från välfärdssystemen (SOU 2020:35).
2. Paragrafen justeras omedelbart.

Regionledningskontorets förslag och motivering

Sammanfattning

Utredningen om kontroll för ökad tilltro föreslår att det inrättas en särskild myndighet med uppdrag att förebygga, förhindra och upptäcka felaktiga utbetalningar från Arbetsförmedlingen, Centrala studiestödsnämnden,

Försäkringskassan och Pensionsmyndigheten. Även Skatteverket omfattas av förslaget och i vissa delar även arbetslöshetskassorna. Utredningen föreslår att myndigheten får ansvar för ett transaktionskontosystem som ska ge en samlad överblick över välfärdens utbetalningar. Kommuner och regioner omfattas inte av myndighetens verksamhet.

Region Stockholm instämmer i utredningens slutsatser att nya system behöver utvecklas för att motverka brott mot välfärdssystemen för att behålla systemens legitimitet. Region Stockholm välkomnar regeringens initiativ som syftar till att minska de felaktiga utbetalningarna och därigenom förebygga brottslighet som drabbar välfärdssystemen. Region Stockholm har inga invändningar mot förslaget att inrätta ett system med transaktionskonto för samlad hantering av utbetalningar från välfärdssystemen och vill understryka vikten av uppföljning och utvärdering för att säkerställa de effektiviseringsvinster som förslaget innebär. Utredningens förslag innebär inga konsekvenser för det kommunala självstyret då kommuner och regioner inte föreslås omfattas av myndighetens verksamhet i detta skede.

Bakgrund

Regeringen beslutade den 14 juni 2018 att en särskild utredare skulle få i uppdrag att undersöka hur en samordnande funktion för statliga utbetalningar från välfärdssystemen kan bidra till att öka möjligheterna att förhindra felaktiga utbetalningar, effektivisera utbetalningsprocesser och förbättra servicen till medborgarna (dir. 2018:50). Ansvaret för ärendehandläggning, beslut och kontroller ska, enligt utredningens direktiv, ligga kvar på respektive myndighet. Funktionen ska vara ett kompletterande stöd i kontrollarbetet inför och efter utbetalning. I utredningens uppdrag ingick också att överväga om funktionen ska verkställa utbetalningar och, om det är lämpligt, att införa ett transaktionskonto för statliga utbetalningar.

I utredningens slutbetänkande anges att det under de senaste två decennierna har skett stora förändringar i samhället vilket har skapat förutsättningar för ett mer sofistikerat och medvetet missbruk av välfärdssystemen. Företag och identitetsmissbruk används som verktyg för att felaktigt få utbetalningar från välfärdssystemen. Säkra beräkningar eller bedömningar av de felaktiga utbetalningarna saknas. Utredningen uppskattar dessa till cirka 18 miljarder kronor årligen. Myndigheterna lägger ner ett omfattande arbete på att motverka felaktiga utbetalningar, men alla myndigheter utgår från den egna verksamheten. Utredningen

poängterar att för att kunna motverka felaktiga utbetalningar behöver välfärdssystemen ses som ett sammanhängande system.

Utredningen föreslår att det inrättas en särskild myndighet med uppdraget att förebygga, förhindra och upptäcka felaktiga utbetalningar från Arbetsförmedlingen, Centrala studiestödsnämnden, Försäkringskassan och Pensionsmyndigheten. Även Skatteverket omfattas av förslagen och i vissa delar även arbetslöshetskassorna. Kommuner och regioner omfattas inte av myndighetens verksamhet i detta skede. Utredningen föreslår att myndigheten inleder sin verksamhet den 1 juli 2022.

För att skapa en samlad struktur för utbetalningar från de statliga välfärdssystemen och Skatteverket föreslår utredningen ett system med transaktionskonto. Transaktionskontosystemet innebär en samlad funktion, separat från andra myndigheter, med överblick över välfärdens utbetalningar som helhet. Enligt utredningen leder systemet till effektivisering genom att utbetalningarna kan hanteras samlat och att kontouppgifter för mottagare av utbetalningar bara behöver administreras av en myndighet i stället för av flera. Vidare kan uppgifter från olika välfärdsmyndigheter samköras och felaktigheter kan upptäckas på ett sätt som inte går idag.

Överväganden

Region Stockholms yttrande till Finansdepartementet över betänkandet Kontroll för ökad tilltro – en ny myndighet för att förebygga, förhindra och upptäcka felaktiga utbetalningar från välfärdssystemen (SOU 2020:35)

Fusk, oegentligheter, mutor och korruption är något som alla välfärdssystem utsätts för. Region Stockholm instämmer i utredningens slutsatser att nya system behöver utvecklas för att motverka detta och behålla legitimiteten i välfärdssystemen. Region Stockholm välkomnar regeringens initiativ som syftar till att minska de felaktiga utbetalningarna och därigenom förebygga brottslighet som drabbar välfärdssystemen.

Region Stockholm välkomnar även förslaget att inrätta ett system med transaktionskonto. Liksom utredningen ser Region Stockholm möjligheter till effektiviseringar av utbetalningar och förenklingar för den enskilde att kontouppgifter hanteras på ett samlat sätt av en myndighet i stället för av flera. Region Stockholm vill även understryka vikten av uppföljning och utvärdering för att säkerställa de effektiviseringsvinster som förslaget innebär.

Ekonomiska konsekvenser

Utredningens förslag innebär inga konsekvenser för det kommunala självstyret då kommuner och regioner inte föreslås omfattas av myndighetens verksamhet i detta skede.

Carina Lundberg Udelepp
Regiondirektör

Katarina Holmgren
Ekonomidirektör

Beslutsexpediering:

Akt
Regionledningskontoret Ekonomi och finans
Finansdepartementet

Godkänd av Carina Lundberg Udelepp, 2020-09-14